

Sygn. akt I ACa 1238/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Regina Kurek
Sędziowie:	SSA Jan Kremer (spr.) SSO del. Wojciech Żukowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2020 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.**

przeciwko **Z. W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 16 sierpnia 2018 r. sygn. akt I C 2017/17

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Jan Kremer SSA Regina Kurek SSO del. Wojciech Żukowski

Sygn. akt I ACa 1238/18

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w pozwie z dnia 23 maja 2017 wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i orzeczenia, że pozwani Z. i W. małżonkowie W. mają solidarnie zapłacić na rzecz powoda kwotę 103.317,76zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych na rzecz powoda

kosztów procesu, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, opłaty sądowej od pozwu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie powód wskazał, że w dniu 18 lipca 2003 roku pozwani zawarli z wierzycielem pierwotnym (...) Bankiem Spółka Akcyjna umowę kredytu na cele mieszkaniowe nr (...), mocą której bank udzielił kredytu w kwocie 300.000,00zł. Następnie pozwani zawarli z wierzycielem pierwotnym aneks z dnia 24 listopada 2011 roku do umowy kredytu hipotecznego. Zgodnie z treścią umowy zabezpieczeniem spłaty zobowiązania stanowi hipoteka umowna i hipoteka umowna kaucyjna na nieruchomości położonej w miejscowości K. dla której Sąd Rejonowy w K. VI Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...). Wobec zaprzestania przez pozwanych regulowania zobowiązania, wierzyciel pierwotny wypowiedział umowę pismami z dnia 05.12.2012r., skutkiem czego po upływie okresu wypowiedzenia zobowiązanie stało się w całości wymagalne. W dniu 03.07.2015r. wierzyciel pierwotny wystawił bankowy tytuł egzekucyjny. Sąd Rejonowy w Kielcach postanowieniem z dnia 04.09.2015r. nadał tytułowi klauzulę wykonalności. Pozwani nie kwestionowali zasadności wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego oraz zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności. W dniu 10.11.2015r. wierzyciel pierwotny zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, mocą której została ona w całości przeniesiona na stronę powodową wraz ze wszystkimi ustanowionymi zabezpieczeniami. Na wniosek powoda w księdze wieczystej dokonano wpisu zmiany wierzyciela hipotecznego, co zgodnie z art. 79 ust 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece skutkowało przeniesieniem wierzytelności hipotecznej wraz z zabezpieczeniem. Po zawarciu umowy cesji, powód podjął szereg prób kontaktu z pozwanymi w celu polubownego zakończenia sprawy. Pismami z dnia 20.02.2017r. pozwani wezwani zostali do dobrowolnego spełnienia świadczenia lub kontaktu w celu porozumienia się w zakresie spłaty należności.

W dniu 25 lipca 2017 roku pozwani Z. i W. małżonkowie W. złożyli sprzeciw od wydanego w dniu 22 czerwca 2017r. nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na ich rzecz od powoda kosztów postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego. Pozwani wskazali, że nie uznają powództwa, bowiem umowa kredytowa wygasła na skutek wypowiedzenia dokonanego przez wierzyciela pierwotnego Bank (...) S.A. w dniu 5 grudnia 2012r. Pozwani podnieśli, że od daty tej rozpoczął się bieg przedawnienia roszczenia. Nadana przez Sąd Rejonowy w Kielcach bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzula wykonalności postanowienia z dnia 04.09.2015r. nie została doręczona dłużnikowi, a termin złożenia zażalenia biegnie dla niego od daty otrzymania zawiadomienia o wszczęciu egzekucji – art. 795 § 2 k.p.c. Tym samym zdaniem pozwanych nie rozpoczął się jeszcze bieg terminu do złożenia zażalenia przez dłużnika. Ponadto pozwani podnieśli, że nie otrzymali dokumentu potwierdzającego przeniesienie wierzytelności na rzecz powoda, a powołany w treści pozwu załącznik stanowi jedynie przykładowy druk oświadczenia, które winno zostać złożone przez Bank, nie został także przedłożony wyciąg z wykazu wierzytelności. Dowody te, jako dokumentujące istnienie wierzytelności winny zostać przedłożone wraz z pozwem, dokumentują one bowiem istnienie roszczenia, ich złożenie na tym etapie stanowi obowiązek powoda wynikający z art. 6 k.c. Pozwani podnieśli zatem, że powód nie wykazał istnienia wierzytelności dochodzonej pozwem. Ponadto podnieśli, że skoro wierzytelność wynika z kredytu bankowego to okres dochodzenia roszczenia wynosi 3 lata, a bankowy tytuł wykonawczy przerywa bieg przedawnienia wyłącznie w relacjach pomiędzy bankiem a kredytobiorcą to dochodzone roszczenie jest przedawnione. (sprzeciw pozwanych- k. 105-107)

W piśmie procesowym z dnia 15 września 2017 roku powód uznając za zasadny zarzut pozwanych co do przedawnienia zmodyfikował żądanie wnosząc o :

1. zasądzenie od pozwanej Z. W. na rzecz strony powodowej kwoty 103.317,76zł z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Z. W. jest ograniczona do nieruchomości położonej w miejscowości K. dla której Sąd Rejonowy w K. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) na której ustanowiono hipotekę umowną zwykłą w kwocie 300.000,00zł oraz hipotekę kaucyjną do kwoty 75.000,00zł.

2. zasądzenie od strony pozwanej Z. W. na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu , w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, opłaty sądowej od pozwu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

zaś w odniesieniu do pozwanego W. W. (3) powód cofnął powództwo z zrzeczeniem się roszczenia.

Jednocześnie w uzasadnieniu powód wskazał, że z uwagi na istniejące w niniejszej sprawie zabezpieczenie dochodzonego roszczenia w postaci ustanowionych hipotek, skuteczność zarzutu przedawnienia nie prowadzi do oddalenia powództwa, a jedynie jego ograniczenia do kwoty znajdującej zabezpieczenie w ustanowionych hipotekach. Zdaniem powoda w sprawie zastosowanie mają przepisy art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 lutego 2011r. Jeśli zatem dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi zarzut, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo, a sąd uwzględniając powództwo, ograniczy zgodnie z art. 319 k.p.c. jego odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości. Zatem mimo skutecznego upływu terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia, w niniejszej sprawie winien zostać wydany wyrok zasądający roszczenie w zakresie mieszczącym się w sumie ustanowionych zabezpieczeń, z zaznaczeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej co do obciążonej nieruchomości. Odpowiedzialność osobista pozwanej, całym swoim majątkiem za całość długu, przekształca się w odpowiedzialność wyłącznie rzeczową, z obciążonej nieruchomości do wysokości wpisów hipotecznych. Dochodzona należność główna mieści się w całości w sumie hipoteki zwykłej, zaś należność odsetkowa również mieści się w sumie hipoteki kaucyjnej. W odniesieniu zaś do skuteczności nabycia wierzytelności powód podniósł, że zastosowanie ma art. 509 i nast. k.c., a więc zgoda pozwanych nie była warunkiem cesji, zaś z odpisu zwykłego KW wynika, że hipoteka umowna zwykła i kaucyjna, zabezpieczająca wierzytelność została przeniesiona na powoda. Ponadto powód wskazał, że zgodnie z art. 794²§1 postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności Sąd wydaje tylko i wyłącznie wierzycielowi, wobec czego pozwani nie mogli otrzymać niniejszego postanowienia.

W odpowiedzi na pismo procesowe powoda, pozwana podniosła, że strony pozostawały w regulacjach pomiędzy sobą stosownie do art. 92 c – prawa bankowego tj. poprzez przyjęcie przez Bank, że będzie wymagał zgody dłużnika hipotecznego na dokonanie rozporządzenia wierzytelnością zabezpieczoną hipoteką, nic zaś innego nie wynika z dokumentów przedłożonych przez powoda.

Postanowieniem z dnia 14 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Kielcach umorzył postępowanie w sprawie przeciwko W. W. (3) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5400zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy uwzględnił zmodyfikowane powództwo po ustaleniu, że w dniu 18 lipca 2003 roku pozwana Z. W. zawarła z (...) Bankiem S.A. umowę kredytu na cele mieszkaniowe nr (...). Bank udzielił pozwanej, na wniosek, kredytu w kwocie 300.000,00zł na okres 240 miesięcy od dnia 18 lipca 2003 roku do dnia 18 lipca 2023 roku. Zgodnie z postanowieniami umowy prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu, a także innych związanych z kredytem należności stanowiły: weksel własny in blanco z wystawienia kredytobiorców wraz z deklaracją wekslową, cesja na rzecz banku praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, od ognia i innych zdarzeń losowych, w całym okresie trwania umowy kredytu oraz hipoteka zwykła w kwocie 300.000,00zł ustanowiona na prawie własności Z. W. do nieruchomości położonej w K. gm. (...) na działce nr (...), objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w K. Umowa kredytu zawierała zapis, że niespłacenie należności upoważnia Bank do wypowiedzenia umowy kredytowej w całości bądź w części oraz podjęcia wszelkich działań zmierzających do odzyskania wymagalnych należności. W § 25 umowy zawarto zapis, że w zakresie nieunormowanym umową mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego i prawa bankowego.

W dniu 24 listopada 2011 pomiędzy Z. W. a (...) Bankiem S.A. doszło do podpisania aneksu umowy o kredyt nr (...), który dotyczył spłaty kredytu. W § 4 aneksu znalazł się zapis, że: „ strony oświadczają, iż traci moc oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone 11 lipca 2003 roku. Pozwana złożyła wówczas nowe oświadczenia. Oświadczenia z dnia 24 listopada 2011 roku wskazywały, że zgodnie z postanowieniami umowy kredytu zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu stanowi hipoteka umowna zwykła w kwocie 300.000,00zł na: nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości K. gm. Z., dla której Sąd Rejonowy w K.VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą. W kolejnym oświadczeniu o ustanowieniu hipoteki umownej, pozwana oświadczyła, że ustanawia hipotekę umowną do oznaczonej sumy 75.000,00zł na rzecz (...) Banku S.A. Przedmiotowa hipoteka stanowiła zabezpieczenie spłaty odsetek umownych, w tym odsetek od należności przeterminowanych, odsetek ustawowych naliczonych od dnia wystawienia lub uzyskania tytułu egzekucyjnego, przyznanych kosztów postępowania oraz innych roszczeń o świadczenia uboczne takich jak: opłata za wysyłkę upomnień i wezwań do zapłaty z tytułu udzielonego kredytobiorcy

kredytu w kwocie 300.000,00zł w warunkach określonych w umowie nr (...) kredytu na cele mieszkaniowe z dnia 18 lipca 2003 roku ze zmianami wprowadzonymi aneksem nr (...) z dnia 24 listopada 2011 roku.

Wobec niewywiązywanie się z warunków umowy przez pozwaną pismem datowanym na dzień 5 grudnia 2012 roku (...) Bank S.A. dokonał wypowiedzenia umowy. Łączna kwota do spłaty na tamten dzień wynosiła 201.089,58zł.

W dniu 3 lipca 2015 roku Bank (...) S.A. we W. (poprzednio (...) Bank S.A.) wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 4 września 2015 roku nadał klauzulę wykonalności.

W dniu 10 listopada 2015 roku pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą we W. a Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym (...) zawarta została umowa sprzedaży wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji. Na podstawie tej umowy powód nabył wierzytelność stanowiącą przedmiot sporu wraz ze wszystkimi ustanowionymi zabezpieczeniami. Nowy wierzyciel widnieje w księdze wieczystej nr (...) jako wierzyciel hipoteczny. Ostatniej wpłaty na poczet kredytu pozwana Z. W. dokonała w dniu 22 lipca 2014 roku.

Pozwana nie posiadała wiedzy, że wierzytelność może zostać sprzedana. W dacie podpisywania aneksu, nikt nie poinformował pozwanej, że doszło do zmiany w przepisach ustawy – prawo bankowe.

Sąd czynił ustalenia w oparciu o dowód z dokumentów w postaci: umowy kredytu na cele mieszkaniowe, aneksu do umowy kredytu – k. 24-25, odpisu zwykłego księgi wieczystej- k. 26-27v, wypowiedzenia umowy, bankowego tytułu egzekucyjnego, postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 września 2015 roku o nadaniu klauzuli wykonalności , umowy sprzedaży wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji, historii rachunku, oświadczenia z dnia 24.11.2011r. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować wartość dowodową wymienionych dokumentów. Na okoliczność tego czy były inne postanowienia umowne zmieniające zasadniczą umowę kredytową oprócz tych objętych aneksem z dnia 24.11.2011r., Sąd czynił ustalenia w oparciu o dowód z zeznań świadka W. W. (3), którym dał wiarę w całości. Świadek wskazał, że aneks regulował jedynie kwestię spłacenia rat. W dalszej kolejności Sąd czynił ustalenia w oparciu o dowód z zeznań pozwanej, którym Sąd również dał wiarę w całości. Pozwana nie zaprzeczała, że doszło do zawarcia umowy jak również aneksu, który dotyczył jedynie spłacania rat. Ponadto nie kwestionowała, iż zadłużenie istnieje.

Sąd I instancji w ustalonym stanie faktycznym wskazał, że powództwo jest zasadne. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostawał fakt, że w dniu 18 lipca 2003 roku Z. W. zawarła z (...) Bankiem S.A. umowę kredytu na cele mieszkaniowe nr (...) na kwotę 300.000,00zł.

Stosownie do treści art. 69 ustawy Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Kredyt bankowy definiowany jest jako stosunek ekonomiczny pomiędzy bankiem a kredytobiorcą, którego istota polega na dostarczeniu przez bank określonej kwoty środków pieniężnych kredytobiorcy, pod warunkiem jej późniejszego zwrotu wraz z wynagrodzeniem dla banku (odsetki, prowizja).

Zebrany w sprawie materiał dowodowy w pełni wykazał zasadność żądania dochodzonego pozwem. Nie budzi wątpliwości fakt, że pozwana zawarła umowę kredytu w dniu 18 lipca 2003 roku a także, iż zaprzestała ona regulowania należności związanych z kredytem, co skutkowało wypowiedzeniem umowy pismem z dnia 5 grudnia 2014 roku. Pozwana nie kwestionowała skuteczności wypowiedzenia umowy. Konsekwencją wypowiedzenia umowy i wymagalności wierzytelności było następnie wystawienie w dniu 3 lipca 2015 roku przez Bank (...) S.A. we W. (poprzednio (...) Bank S.A.) Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) ((...)) stwierdzającego istnienie zobowiązania pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy kredytu na łączną kwotę 97.004,09zł, w tym kapitał w kwocie 45.389,96zł , zaległe odsetki w kwocie 7.576,69zł, odsetki karne w kwocie 44.033,24zł oraz koszty w wysokości 4,20

zł. Postanowieniem z dnia 4 września 2015 roku Sąd Rejonowy w K. nadał klauzulę wykonalności wymienionemu tytułowi egzekucyjnemu.

W toku procesu pozwana podnosiła zarzut przedawnienia wierzytelności oraz bezskuteczności cesji wierzytelności, bowiem do dokonanie jej zastosowanie miał uchylony art. 92 c – prawa bankowego.

Aby rozstrzygnąć kwestię przedawnienia, w pierwszej kolejności należało jednak rozstrzygnąć o tym, czy do cesji wierzytelności wymagana była zgoda pozwanej.

Jak wynika z treści załączonej do akt sprawy umowy kredytu, w § 25 znalazło się zastrzeżeniem, że w zakresie nieunormowanym umową mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego i prawa bankowego.

Do zawarcia umowy kredytu doszło w dniu 18 lipca 2003 roku, w czasie kiedy obowiązywał przepis art. 92c – prawa bankowego z 1997 roku, stanowiący o tym, że do zmiany wierzyciela hipotecznego wymagana jest zgoda właściciela nieruchomości obciążonej hipoteką. Możliwość odstępstwa od wymagania uzyskania zgody dłużnika na przelew wierzytelności banku na fundusz sekurytyzacyjny została zastrzeżona w art. 326 ust. 2 ustawy z 2004 roku o funduszach inwestycyjnych. Zgodnie z treścią tego artykułu bank został zwolniony z obowiązku uzyskania zgody jego dłużnika na przelew wierzytelności w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenie kredytu, określonych w umowie.

Przytoczone unormowania zostały uchylone z dniem 13 stycznia 2009 roku przez art. 1 pkt 119 i art. 2 ustawy z dnia 4 września 2008 roku o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Istotnym dla przedmiotowej sprawy jest to, że przywołana ustawa nie zawierała przepisów intertemporalnych.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego do przekształceń podmiotowych doszło na podstawie umowy zawartej pomiędzy Bankiem (...) S.A. a powodem w dniu 10 listopada 2015 roku, a więc po uchyleniu art. 326 u.f.i i art. 92c Pr. bankowego. W tym miejscu, Sąd podziela stanowisko utrwalone przez orzecznictwo, że skoro uchylono przepis tworzący wyjątek ex lege od reguły ogólnej wyrażonej w art. 509 k.c. to w oparciu o zasadę bezpośredniego zastosowania nowej ustawy należy stosować, także do stosunków prawnych pozostających w toku, regułę ogólną.

W tym miejscu zważyć również należy na regułę intertemporalną wyrażoną w art. XLIX § 2 przepisów wprowadzających kodeks cywilny. Zgodnie z tym przepisem przyjęć należy, że cesja wierzytelności banku na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego, będąca autonomicznym źródłem stosunku zobowiązaniowego w relacji do umowy kredytu bankowego oraz czynności zabezpieczających wierzytelności wynikające z tej umowy, podlega reżimowi prawnemu obowiązującemu w chwili jej dokonania.

Konkludując, Sąd raz jeszcze podziela stanowisko ugruntowane przez orzecznictwo, że w realiach niniejszej sprawy, zastosowanie ma art. 509 k.c., wobec czego przyjęć należało, że do cesji wierzytelności nie była wymagana zgoda pozwanej.

Brak jest podstaw do przyjęcia, że okresowo wprowadzony przez ustawodawcę wymóg wyrażania zgody dłużnika na cesję wierzytelności kredytowej banku na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego nakazuje kontynuację szczególnej ochrony kredytobiorców (i to tylko w relacjach banku z takim funduszem), albo że de lege lata istnieje potrzeba utrzymania dotychczasowego reżimu prawnego cesji bankowych wierzytelności kredytowych. Nie przemawiają za tym żadne racjonalne argumenty. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014r., IV CSK 131/14, lex 1598707) Pogląd o braku wymogu uzyskania zgody dłużnika, jako warunku skuteczności przelewu wierzytelności banku na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego Sąd Najwyższy wyraził kilkakrotnie w swoich orzeczeniach z dnia 13 maja 2010 r., IV CSK 558/09 (OSNC 2010, Nr 12, poz. 168), z dnia 12 stycznia 2011 r., I CSK 118/10, nie publ., z dnia 13 października 2011 r., V CSK 465/10, nie publ., z dnia 22 września 2011 r., V CSK 472/10, nie publ., z dnia 2 marca 2012 r., II CSK 345/11, nie publ.

Stosownie do treści art. 509 § 2 k.c., na skutek przelewu wierzytelność zbywcy wchodzi do majątku nabywcy wraz ze związanymi z nią prawami. Konsekwencją przelewu jest, zatem zmiana podmiotowa po stronie wierzyciela, polegająca na tym, że dotychczasowy wierzyciel traci to stanowisko, a w jego miejsce wchodzi nabywca wierzytelności, który uzyskuje ją w takim samym kształcie, w jakim przysługiwała ona zbywcy. Legitymację materialną do żądania spełnienia świadczenia uzyskuje nowy wierzyciel, na ręce którego dłużnik jest obowiązany spełnić świadczenie, z zastrzeżeniem konsekwencji wynikających z braku zawiadomienia dłużnika o przelewie (art. 512 k.c.).

Dla ważności cesji nie ma znaczenia czy doręczono jej odpis dłużnikowi. Skuteczność doręczenia zawiadomienia o przelewie miałaby znaczenie tylko w sytuacji, gdy trzeba byłoby rozważyć, czy dłużnik zapłacił osobie uprawnionej, a w niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodzi.

W dalszej kolejności, Sąd rozstrzygnął czy zarzut przedawnienia pozwanej jest zasadny.

Zgodnie z przepisem art. 117 § 1 kodeksu cywilnego z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Z kolei w myśl § 2 tegoż przepisu po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

Z treści przytoczonej regulacji wynika, że przedawnione roszczenie nie wygasa, tylko zmienia się w tzw. zobowiązanie niepełne (naturalne), którego cechą jest niemożność jego przymusowej realizacji (S. Dmowski w: S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna. Warszawa 2005, s. 442). Procesowym następstwem skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia przez dłużnika będzie oddalenie przez organ orzekający powództwa wniesionego przez wierzyciela. Jeżeli jednak dłużnik nie podniósł zarzutu przedawnienia, to pomimo upływu terminu przedawnienia sąd uwzględni roszczenie wierzyciela (jeżeli oczywiście zachodzą pozostałe przesłanki do zasądzenia roszczenia).

Terminy przedawnienia roszczeń majątkowych zostały określone w przepisie art. 118 k.c., według którego termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Początek biegu przedawnienia zaś określony został w przepisie art. 120 § 1 kc i powiązany z momentem wymagalności roszczenia. W przepisie tym określono, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Wypowiedzenie umowy kredytu najczęściej następuje wówczas, gdy kredytobiorca nie spłaca rat i ma ten skutek, że wszystkie niezapłacone dotychczas raty stają się wymagalne (z upływem okresu wypowiedzenia umowy) i od tego momentu biegnie trzyletni okres przedawnienia roszczeń. Wypowiedzenie jest formą rozwiązania umowy i by miało sens (tj. wywołało przewidziane dla tej formy konsekwencje prawne) musi być dokonane w czasie, gdy dana umowa obowiązuje. W przeciwnym razie pozbawione jest jakiegokolwiek znaczenia i nie wywołuje skutków prawnych. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 grudnia 2017 r., I ACa 458/17, lex 2432004)

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, uznać należy, że podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia okazał się w tym zakresie zasadny, albowiem od daty wymagalności roszczenia tj. od dnia 5 grudnia 2012 roku (data wypowiedzenia umowy) termin trzyletni upłynął w dniu 5 grudnia 2015 roku. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w dniu 3 lipca 2017 roku wierzyciel pierwotny wystawił bankowy tytuł egzekucyjny jednak nie wszczął egzekucji wobec czego nie doszło do przerwania biegu przedawnienia.

Zobowiązanie kredytowe pozwanych zostało jednak zabezpieczone w umowie z dnia 18 lipca 2003 roku ustanowieniem hipoteki zwykłej w kwocie 300.000,00zł i hipoteki kaucyjnej do kwoty 75.000,00 zł na prawie

własności nieruchomości położonej w miejscowości K. w gminie (...) dla której Sąd Rejonowy w K. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), której właścicielem jest Z. W.. Powód po wykupieniu wierzytelności od Banku (...) S.A. we W. dokonał wpisu w tejże księdze, którym ustanowiony został jako nowy wierzyciel.

Zgodnie zaś z art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej.

W tym miejscu należy podnieść, że w myśl art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 2009r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej stosuje się przepisy w dotychczasowym brzmieniu, w tym art. 71 u.k.h.w., zgodnie z którym domniemanie istnienia prawa wynikające z wpisu z hipoteki obejmuje, jeżeli chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości także wierzytelność zabezpieczoną hipoteką.

Hipoteki zabezpieczające przelaną wierzytelność powstały przed wejściem w życie ustawy nowelizującej o księgach wieczystych i hipotece, wobec czego zastosowanie w niniejszej sprawie znajdują przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu obowiązującym przed dniem 20 lutego 2011r. Przesłanką warunkującą stosowanie tej dyspozycji jest data powstania hipoteki.

Zgodnie z treścią art. 79 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. 2013, poz. 707 ze zm.), w razie przelewu wierzytelności hipotecznej na nabywcę przechodzi także hipoteka, chyba że ustawa stanowi inaczej, przy czym niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Przepis ten, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 20 lutego 2011 roku stanowił, że wierzytelność zabezpieczona hipoteką nie może być przeniesiona bez hipoteki, chyba że ustawa stanowi inaczej (ust.1), zaś hipoteka nie może być przeniesiona bez wierzytelności, którą zabezpiecza (ust.2). W przedmiotowej sprawie niewątpliwie poprzez wpis powoda jako wierzyciela hipotecznego w księgach wieczystych doszło do przeniesienia hipotek na skutek umowy przelewu wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie.

Niezależnie od powyższych rozważań należy wskazać, że zgodnie z art.3 ustawy o księgach wieczystych i hipotece domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. W przedmiotowej sprawie Sąd jest związany prawomocnym wpisem hipotek na rzecz powoda, zaś wysokość wierzytelności wynika nadto ze złożonych przez niego dokumentów. W szczególności nie budzi wątpliwości okoliczność zawarcia przez pozwaną umowy z bankiem, która nie była kwestionowana. Wysokość zobowiązania należy również wywodzić z wysokości hipotek zabezpieczających wierzytelność banku z tytułu przedmiotowej umowy. Wynika to z treści domniemania prawnego z art. 71 u.k.w.h., powołany przepis został co prawda uchylony z dniem 20 lutego 2011 roku, na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 2009 roku o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r., Nr 131, poz. 1075), jednak stosownie do art. 10 ust. 2 powołanej ustawy zmieniającej, w dalszym ciągu znajduje zastosowanie do hipotek ustanowionych przed wejściem w życie powołanej ustawy, a więc również w sprawie niniejszej. Przepis ten stanowił, że domniemanie istnienia prawa wynikającego z wpisu hipoteki obejmuje, jeżeli chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości, także wierzytelność zabezpieczoną hipoteką. Z wpisu hipoteki zabezpieczającej konkretną wierzytelność należy zatem domniemywać zarówno istnienie hipotek jak i wierzytelności, jakie te hipoteki zabezpieczają. Przeciwno okolicznościom związanym z zawarciem umowy oraz domniemaniu z art.71 u.k.w.h., nie zostały przeprowadzone przez pozwaną żadne dowody, zatem należało je uznać za niekwestionowane i udowodnione.

Zgodnie z art.65 ust.1 u.k.w.h. w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją się stała własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka). Uprawnienie do zaspokojenia się z nieruchomości, według dominujących w doktrynie poglądów, nie ogranicza się do zaspokojenia z nieruchomości, ale nosi charakter tzw. obligacji realnej, co oznacza, że wierzyciel hipoteczny może żądać od właściciela nieruchomości zapłaty sumy hipoteki z ograniczeniem do przedmiotu hipoteki. W niniejszej sprawie właścicielem nieruchomości, na rzecz której została ustanowiona hipoteka była Z. W..

Jako dłużnik rzeczowy ponosi ona odpowiedzialność rzeczową, przy czym Sąd ograniczył, zgodnie z art. 319 k.p.c, jej odpowiedzialność do nieruchomości obciążonej hipotekami ujawnionymi w księdze wieczystej i wobec tego zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 103.317,76zł z zastrzeżeniem dla pozwanej prawa powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do wartości nieruchomości położonej w miejscowości K. dla której Sąd Rejonowy wK. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...).

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. i zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy. Pozwana jako strona przegrywająca jest zobowiązana zwrócić powodowi koszty zastępstwa procesowego, które w niniejszej sprawie wyniosły 7217zł – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa oraz kwotę 5166zł tytułem opłaty od pozwu.

Wyrok ten zaskarżyła apelacją w całości pozwana i wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zarzuciła, że Sąd I instancji nie odniósł się w uzasadnieniu do naruszenia art. 95 ust. 5 i 4 prawa bankowego i przez to nie może podlegać kontroli instancyjnej. Z ostrożności zarzuciła także naruszenie prawa materialnego przez nie zastosowanie art. 95 ust 5 prawa bankowego w związku z art. 509 k.c. i uznanie, że wbrew warunkom określonym w tym przepisie możliwa była cesja wierzytelności. Wniosła także o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu apelacji podniosła również naruszenie art. 245 § 2 k.c. przez dokonanie czynności ustanowienia hipoteki bez zachowania formy aktu notarialnego, a także przelewu wierzytelności bez zgody dłużnika. Następnie apelująca cytowała wskazany przepis oraz zarzuciła, że nie można logicznie wytłumaczyć dokonanej jego wykładni i przyjętych rozwiązań.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Strona powodowa wskazała na treść art. 95 ust. 4 prawa bankowego cytując treść przepisu i wskazując, że przepis odnosi się do stosunków prawnych pomiędzy bankiem a kredytobiorcą, a więc do pierwotnego ustanowienia . Podstawą zmiany wpisu wierzyciela jest art. 195 ust. Ustawy z dnia 3 lutego 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, który stanowi lex specialis w stosunku do art. 31 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych. Ponadto treść art. 95 ust 5 prawa bankowego stanowi w istocie wskazanie, że dla przeniesienia hipoteki – wpisu przelewu wierzytelności nie jest potrzebna zgoda dłużnika; sytuacja właściciela nieruchomości nie ulega pogorszeniu. Wskazano na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r. IV CSK 131/14. Oraz dalsze orzeczenia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Pozwana w sprawie działała z profesjonalnym pełnomocnikiem, w apelacji nie zarzucono naruszenia prawa procesowego w związku z tym dla dalszych rozważań obowiązuje ustabilizowany stan faktyczny ustalony przez Sąd I instancji.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Przed odniesieniem się do podstaw prawnych orzeczenia Sąd wskazuje, że powódka zaciągnęła zobowiązanie w 2003 r. i nie podjęła kolejnych negocjacji dla uregulowania zadłużenia pomimo prób kontaktu ze strony powoda.

Wyrok Sądu I instancji wydany został w dniu 16 sierpnia 2018 r. i zawiera ograniczenie do możliwości egzekwowania zasądzonej kwoty z nieruchomości a kwota należności nie jest obciążona odsetkami.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że Sąd I instancji przedstawił wnikliwy wywód prawny, a nie wymienienie art. 95 prawa bankowego w żadnym stopniu nie wpływa na możliwość rozpoznania apelacji, ani nie może stanowić podstawy uchylenia wyroku. Sąd Apelacyjny odsyła stronę pozwaną do bogatego orzecznictwa i literatury dotyczącej postępowania apelacyjnego oraz ewentualnych konsekwencji nie wskazania przepisu prawa. Oczywiście jest, że w

obowiązującym modelu postępowania apelacyjnego Sąd II instancji w granicach wynikających z przepisów ponownie rozpoznaje sprawę, a więc w tym przypadku także odnosi się do wskazanego przepisu. Przepis art. 95 prawa bankowego stanowi w ust. 3 – 5, że 3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, są podstawą wpisu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości stanowiącej własność dłużnika banku lub innej osoby ustanawiającej hipotekę na rzecz banku w celu zabezpieczenia wierzytelności dłużnika banku. Jeżeli nieruchomość nie posiada księgi wieczystej, zabezpieczenie może być dokonane przez złożenie tych dokumentów do zbioru dokumentów.

4. Do ustanowienia hipoteki, o której mowa w ust. 3, jest wymagane złożenie przez właściciela nieruchomości oświadczenia o ustanowieniu hipoteki na rzecz banku z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do ujawnienia w księdze wieczystej zmiany treści hipoteki oraz do dokonania wpisu hipoteki obciążającej użytkowanie wieczyste, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz wierzytelność hipoteczną.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 czerwca 2007 r. III CZP 50/07 stwierdził, że „Artykuł 95 ustawy z 29.8.1997 r. - Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.) jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 31 ust. 1 ustawy z 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.)”, (OSNC 2008 r. nr 7-8, poz. 83), natomiast w postanowieniu z dnia 2 grudnia 2016 r. I CSK 819/15 „W postępowaniu o wpis do księgi wieczystej dokumenty, o których mowa w art. 95 ust. 1 w związku z ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1988 ze zm.), niezbędne do ujawnienia w księdze wieczystej zmiany treści hipoteki i przeniesienia hipoteki w związku ze zbyciem wierzytelności bankowej oraz do dokonania wpisu hipoteki obciążającej użytkowanie wieczyste, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz wierzytelność hipoteczną, nie mogą być zastąpione odpisami poświadczonymi przez pełnomocnika wnioskodawcy na podstawie art. 129 § 2 KPC”. (OSNC 2017r., nr 7-8, poz. 126), przedstawiając w uzasadnieniu wywód potwierdzający, że dla przejścia i wpisu hipoteki wpisanej do księgi wieczystej wystarczająca jest umowa stron.

Wreszcie Sąd Apelacyjny zauważa, że hipoteka na rzecz strony powodowej jest wpisana do księgi wieczystej i możliwość kontroli prawidłowości jej wpisu istniała w postępowaniu wieczystoksięgowym. Zasadnie także strona powodowa wskazuje na treść przepisu art. 195 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i wskazanie na brak potrzeby zgody właściciela nieruchomości na wpis hipoteki na rzecz nabywcy przelewu wierzytelności.

Inna interpretacja przepisów skutkowałaby w istocie utratą zabezpieczenia i przyzwoleniem na uchylanie się od spłaty zobowiązań zabezpieczonych hipotecznie, gdyż zapewne dłużnicy nie wyrażaliby zgody na zabezpieczenie zbywanej wierzytelności albo uniemożliwiłaby to obrót wierzytelnościami i koniecznym byłoby prowadzenie postępowania i egzekucji przez pierwotnego wierzyciela. Trafnie wskazano także na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r. IV CSK 131/14 i jego uzasadnienie. W sprawie przywołać można także orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 r. V CSK 465/10 OSNC zb. dod. 2012r. , nr C, poz. 57 o treści ” Przelew wierzytelności banku na fundusz sekurytyzacyjny nie jest uzależniony od złożenia przez dłużnika oświadczenia o poddaniu się egzekucji”, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r. IV CSK 558/09 stwierdzające „Jeżeli dłużnik banku będący kredytobiorcą nie dotrzymuje warunków udzielenia kredytu, bank może dokonać przelewu wierzytelności na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego bez zgody zarówno tego dłużnika jak i dłużnika banku z tytułu zabezpieczenia kredytu”. (Biul. SN 2010 r. nr 9).

Powołany w apelacji przepis art. 509 k.c. samodzielnie, jak też w związku z art. 95 ust. 5 pr. Bankowego nie stanowi przeszkody dla skutecznej cesji wierzytelności.

Podsumowując apelacja pozwanej nie jest zasadna, podkreślić należy obok trafnych wywodów Sądu I instancji, przytoczonych przez Sądy obu instancji orzeczeń, że wpis hipoteki na rzecz powódki jest prawomocny. Z przedstawionych przyczyn apelacja uległa oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. a o kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

SSA Regina Kurek SSA Jan Kremer SSO Wojciech Żukowski